

III. Situační zpráva státní pokladny

Státní pokladna (dále též „SP“) zahrnuje souhrn peněžních prostředků, které jsou odděleně vedeny na příjmových a výdajových účtech státního rozpočtu, na účtech státních finančních aktiv, na účtech pro řízení likvidity státní pokladny a pro řízení státního dluhu, na účtech finančních a celních úřadů, na kterých jsou spravovány daňové příjmy, které jsou následně určeny rozpočtům územních samosprávných celků, státním fondům, Národnímu fondu (NF), rezervním fondům organizačních složek státu, do státních finančních aktiv a na účtech určených ke správě peněžních prostředků z vybraných cel určených k odvodům do vlastních zdrojů Evropské unie, na účtech rezervních fondů a FKSP organizačních složek státu, na účtech příspěvkových organizací, Pozemkového fondu ČR, státních fondů a Národního fondu, na zvláštních účtech podle zákona, kterým se ruší Fond národního majetku ČR (FNM) a na účtech dalších právnických osob vedených se souhlasem Ministerstva financí u České národní banky.

Účty podřízené státní pokladně jsou podřízeny jednotlivým souhrnným účtům státní pokladny. Celkový součet netermínovaných prostředků na účtech podřízených jednotlivým souhrnným účtům SP nesmí být záporný. Přebytky prostředků na jednotlivých souhrnných účtech státní pokladny může Ministerstvo financí krátkodobě ukládat nebo investovat na finančním trhu s cílem minimalizace výdajů spojených s řízením likvidity státní pokladny a řízením státního dluhu.

Od roku 2013 dochází k dalšímu rozšíření okruhu prostředků příslušejících do SP a jejich zapojení do financování a řízení likvidity SP. Přehled o objemech a druzích prostředků zahrnovaných do státní pokladny podává následující tabulka.

Tabulka č. 12: Souhrnné účty státní pokladny (v mil. Kč)

Ukazatel	30.9.2012 (1)	30.9.2013 (2)	Rozdíl (2-1)	Index v % (2:1)
1. Státní rozpočet - saldo příjmů a výdajů	-71 413	-38 241	33 172	53,5
v tom - příjmy	757 144	806 420	49 276	106,5
- výdaje	828 557	844 661	16 104	101,9
2. Prostředky na účtech SFA				
- saldo příjmů a výdajů	243 759	136 172	-107 587	55,9
- z toho: prostředky na umořovacím účtu	216 478	101 085	-115 393	46,7
3. Příjmy veřejných rozpočtů spravované FÚ, CÚ				
- saldo příjmů a výdajů	13 133	15 011	1 878	114,3
v tom - příjmy celkem	144 126	156 297	12 171	108,4
- výdaje celkem	130 993	141 286	10 293	107,9
4. Fondy organizačních složek státu				
- saldo příjmů a výdajů	1 664	2 615	951	157,2
5. Cizí prostředky organizačních složek státu				
- saldo příjmů a výdajů		11 864	11 864	
6. Účty příspěvkových organizací				
- saldo příjmů a výdajů		2 696	2 696	
7. Účty státních fondů a Národního fondu				
- saldo příjmů a výdajů		35 680	35 680	
8. Účty bývalého Fondu národního majetku				
- saldo příjmů a výdajů	31 800	18 023	-13 777	56,7
9. Ostatní subjekty				
- saldo příjmů a výdajů		9 065	9 065	
A. Prostředky státní pokladny celkem (součet 1. až 9.)	218 943	192 885	-26 058	88,1
B. Financování státní pokladny:				
- dluhopisové	-216 553	-190 606	25 947	88,0
- účet hospodaření státního rozpočtu	-2 330	-2 270	60	97,4
C. Celková pozice státní pokladny (A+B)	60	9	-51	15,0

Jak je patrné z tabulky, státní pokladna byla v největší míře tvořena prostředky na účtech státních finančních aktiv. V 1. až 3. čtvrtletí 2013, stejně jako v roce 2012, byly na účtech státních finančních aktiv vykazovány nejenom prostředky účelově určené ke krytí výdajů státního rozpočtu v průběhu roku (např. na restituce, povodně apod.), ale především prostředky získané dřívějšími emisemi státních dluhopisů (evidované na tzv. umořovacím účtu). Zapojení prostředků umořovacího účtu v rámci souhrnných účtů SP se proti roku 2012 snížilo (o 115,4 mld. Kč), když nově od roku 2013 jsou v rámci státní pokladny vykazovány též účty státních fondů a Národního fondu, účty cizích prostředků organizačních složek státu, účty příspěvkových organizací a dalších subjektů v souladu se zákonem o rozpočtových pravidlech.

Celková pozice souhrnných účtů SP ke konci září 2013 ve výši 9 mil. Kč je tvořena součtem:

- **schodku státního rozpočtu ve výši 38,2 mld. Kč**, představujícího rozdíl mezi příjmy v objemu 806,4 mld. Kč a výdaji ve výši 844,6 mld. Kč,
- **prostředků na účtech státních finančních aktiv ve výši 136,2 mld. Kč**, představujících zůstatky účelových prostředků vedených na vkladových účtech u ČNB (na umořovacím účtu 101,1 mld. Kč, na účtu rezervy pro důchodovou reformu 22,5 mld. Kč, na účtu zvláštních účelových prostředků 7,9 mld. Kč, na účtu pro úhradu restitucí a ostatních účelových prostředků pro Ministerstvo zemědělství 1,3 mld. Kč, na účtu prostředků z úvěrů přijatých od EIB 1,4 mld. Kč, na účtu prostředků z malé privatizace na výdaje spojené se zánikem věcných břemen 891 mil. Kč, na účtu prostředků úrazového pojištění 678 mil. Kč, na účtu státních finančních rezerv 266 mil. Kč, na účtu prostředků na odstraňování důsledků povodní 76 mil. Kč, na umořovacím účtu cizích prostředků 2 mil. Kč a dalších),
- **zůstatku salda příjmů a výdajů veřejných rozpočtů spravovaných finančními a celními úřady ve výši 15,0 mld. Kč**, představujícího rozdíl mezi příjmy (nárokem) z celostátního výnosu daní a skutečným převodem daňových příjmů územním rozpočtům (jde o prostředky na příjmových účtech finančních úřadů určené pro územní orgány – kraje a obce – za daň z přidané hodnoty, daně z příjmů fyzických osob, daně z příjmů právnických osob a některé další daňové příjmy, korigované provedenými převody do územních rozpočtů prostřednictvím převodových účtů); obdobně jde o příjmy a poplatky náležející Státnímu fondu dopravní infrastruktury a Státnímu fondu životního prostředí, o převody sdílených příjmů (cla) do rozpočtu EU a státního rozpočtu a další prostředky,
- **zůstatku na účtech fondů** organizačních složek státu v celkové výši **2,6 mld. Kč**, představujícího saldo prostředků přijatých do rezervních fondů a fondů kulturních a sociálních potřeb a jejich čerpáním,
- **zůstatku na účtech cizích prostředků** organizačních složek státu v celkové výši **11,9 mld. Kč**, představujícího saldo přijatých a čerpaných cizích a zvláštních mimorozpočtových prostředků jako jsou např. soudní a jiné úschovy prostředků, prostředky zabavené v rámci trestního řízení (§ 78 a 79 trestního řádu), prostředky na narovnání škod v trestním řízení (§ 309 trestního řádu), srážky ze mzdy zaměstnanců z titulu exekuce, peněžní částky (konta) vězňů, pacientů a chovanců v léčebných a jiných ústavech, omylem došlé peněžní prostředky, sdružené prostředky, zálohy na soudní řízení a na návrhy konkurzů a insolvenčního řízení, kauce v trestním řízení, složené jistoty (na předběžná opatření) atd. Patří sem též platy a související výdaje pracovníků OSS za měsíc prosinec, vyplácené v lednu následujícího roku, prostředky, které správci kapitol soustředují v rámci finančního

vypořádání od příjemců prostředků ze státního rozpočtu apod.,

- **zůstatku na účtech příspěvkových organizací** v celkové výši **2,7 mld. Kč**, představujícího saldo přijatých a čerpaných prostředků,
- **zůstatku na účtech státních fondů a Národního fondu** v celkové výši **35,7 mld. Kč**, představujícího saldo prostředků přijatých do státních fondů a Národního fondu a jejich čerpáním; na státní fondy připadá částka 31,6 mld. Kč a na Národní fond částka 4,1 mld. Kč,
- **zůstatku na účtech bývalého Fondu národního majetku** v celkové výši **18,0 mld. Kč**, představujícího saldo prostředků přijatých do fondů a jejich čerpáním,
- **zůstatku na účtech ostatních subjektů** ve výši **9,1 mld. Kč**, které se nejvíce týkají územních samosprávných celků (5,7 mld. Kč), státní organizace Správa železniční dopravní cesty (924 mil. Kč), veřejných výzkumných institucí (723 mil. Kč), veřejných vysokých škol (656 mil. Kč) a ostatních právnických osob se souhlasem Ministerstva financí (1,0 mld. Kč),
- **zůstatku dluhopisového financování státní pokladny ve výši -190,6 mld. Kč**, které představuje dočasné reinvestování určených prostředků státní pokladny formou nákupu pokladničních poukázek ČNB, a tím získání úrokových výnosů, resp. úsporu úrokových nákladů v případě odkupu vlastních státních pokladničních poukázek Ministerstvem financí,
- **zůstatku financování státní pokladny prostřednictvím účtu hospodaření státního rozpočtu¹⁰ ve výši -2,3 mld. Kč**, který slouží pro financování některých specifických výdajů rozpočtových kapitol z úvěrů od Evropské investiční banky a ze státních finančních aktiv.

Zůstatek volných („nevyužitých“) prostředků státní pokladny ke konci září 2013 ve výši 9 mil. Kč byl proti stejnému období minulého roku o 51 mil. Kč nižší, když objem prostředků zahrnovaných do SP se meziročně snížil o 26,1 mld. Kč, tj. o 11,9 % a dosáhl celkem 192,9 mld. Kč. Snížení objemu prostředků SP ovlivnil především pokles prostředků na umořovací účtu (o 115,4 mld. Kč).

¹⁰ Účet „Hospodaření státního rozpočtu“ (ÚHSR) je oboustranným rozpočtovým účtem, na který se v poslední den roku převádí z umořovacího účtu částka určená na krytí deficitu státního rozpočtu (včetně odhadované rezervy na „dodatky“) z emisní činnosti MF. V případě nedostatku prostředků na umořovací účtu se situace řeší vytvořením pasiva v potřebné výši na ÚFSD. V průběhu roku ÚHSR slouží rovněž k financování některých specifických výdajů rozpočtových kapitol (navýšením deficitu) z úvěrů EIB a ze SFA (nejedná se o výdaje kapitoly SD a OSFA). Věcně jde o financování výdaje jiné kapitoly, ke kterému dá kapitola SD nebo OSFA rozpočtovým opatřením povolení zvýšit výdaj. Kapitola výdaj provede, zvýší se schodek státního rozpočtu a ten je uhrazen buď z úvěru EIB anebo z účtu SFA, kdy výdaj z účtu aktiv představuje financující operaci a transfer (nikoliv příjem či výdaj státního rozpočtu).